

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Чайки Владислави Володимирівни на тему: «**Розвиток музичної культури**
української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ –
початку ХХІ століття», подану на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 032 – Історія та археологія

Обґрунтування вибору теми дослідження. Творчість українських митців за кордоном неодноразово ставала предметом окремих наукових і публіцистичних розвідок, однак важливого значення набуває цілісне дослідження культури найбільших країн зосередження української діаспори в Північній Америці – США та Канаді. Саме ці країни найбільше прийняли переселенців з України, де ті мали змогу створювати соціально-культурні структури для своєї соціалізації, адаптації в іноетнічному середовищі, забезпечуючи при цьому своїй етнічній групі належний культурний розвиток.

Вивчення історії музики має на меті сформувати цілісну картину українського музично-культурного простору. Проте вона не може бути повноцінною без великого пласти надбань у царині музичної культури української діаспори ХХ століття. Саме розвиток української музики західної діаспори ХХ ст. був одним із важливих чинників збереження етнічної ідентичності українців, був і є невід'ємною складовою частиною української національної музичної культури, важливим фактором збереження і розвитку окремих її жанрів, заборонених на етнічних теренах в часи тоталітарного режиму. Музична складова української культури завдяки особливостям універсальної мови сприйняття стала консолідованим та інтегруючим фактором сприйняття і поширення української культури. Джерела з історії музичної культури української діаспори засвідчують, що останнє десятиріччя ХХ ст. ознаменувалося сплеском інтересу до незаслужено «викреслених» із нашої історії талановитих українських митців, які змушені були виїхати з України, та ніколи не поривали духовний зв'язок із Батьківщиною, будучи носіями української ментальності, продовжували традиції своєї національної культури на чужині.

Незважаючи на багатоаспектність наукових досліджень музичної культури української північноамериканської діаспори, в сучасному гуманітарному дискурсі поза увагою дослідників залишаються проблеми становлення та еволюції традицій музичної культури діаспори другої половини ХХ ст. в єдності динаміки розвитку її складових, жанрового різноманіття, освітньо-мистецьких процесів та етапів еволюційного становлення, обумовлених загальним контекстом розвитку суспільства та культури українців США та Канади, чим і доводить актуальність та обґрунтованість теми представлена дисертаційного дослідження «Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ століття».

Зв'язок роботи з науковими програмами, науковими напрямами академії та кафедри, на якій виконувалася дисертація. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради НАККМ (протокол № 4 від 25.10.2016 р.). Дисертаційна робота виконана відповідно до комплексної програми досліджень кафедри гуманітарних дисциплін Національної академії керівних кadrів культури і мистецтв «Ретроспективний аналіз особливостей державного та культурно-цивілізаційного розвитку України» (державний реєстраційний № 01187U000632).

Мета дослідження – розкрити особливості розвитку музичної культури української діаспори Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Наукове завдання дисертації полягає у формуванні наукової моделі функціонування музичної культури як складової соціокультурної сфери буття української діаспори (на матеріалах Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст.).

Наукова новизна одержаних результатів дослідження визначається багатоаспектним аналізом музичної культури північноамериканської діаспори в українській культурі, *при цьому:*

Вперше:

- відтворено цілісну картину еволюції музичної культури другої половини ХХ – початку ХХІ ст. в українській діаспорі Північної Америки та її взаємообумовленість культурно-історичними процесами з материковою українською культурою;
- висвітлено історичні традиції формування просвітницьких та культурно-мистецьких осередків в діаспорі;
- доведено роль немистецьких об'єднань та організацій у розвитку аматорської музичної творчості українських емігрантів, що репрезентували автентичні зразки культури;
- з'ясовано становлення професійного музичного мистецтва української північноамериканської діаспори на прикладі вокального, хорового, інструментального виконавства та композиторської творчості;
- доведено, що музичне мистецтво українців діаспори завдяки універсальності семантико-текстологічного поля виступає адаптивним інструментом інтеграції в іноетнічному та полікультурному середовищі країн розселення.

Уточнено:

- взаємозв'язок еміграційних хвиль та основних етапів становлення музичної культури та виконавства як на аматорському, так і на професійному рівнях;
- роль музичної культури як чинника збереження національно-культурної ідентичності та як фактора інтеграції в глобальний культурний простір;

Подальшого розвитку отримали:

- особливості впливу сучасних музичних тенденцій на розвиток української музичної культури в діаспорі та її діалогічність з світовими культурно-мистецькими процесами.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів дисертації полягає у можливості застосування її положень у подальшому вивчені історії культури північноамериканської української діаспори та в дослідженнях, здійснюваних в контексті національної музичної культури.

Матеріали дисертації можуть бути використані при підготовці лекцій, спецкурсів, підручників, посібників у процесі підготовки фахівців відповідного профілю у мистецьких навчальних закладах різних рівнів акредитації.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною роботою, яка виконана в галузі гуманітарних наук. Усі наукові положення та висновки належать авторові дисертації. Наукові публікації з теми роботи є одноосібними.

Апробація матеріалів дослідження. Основні положення та результати дослідження висвітлювалися та обговорювалися у доповідях та повідомленнях на науково-практичних всеукраїнських та міжнародних конференціях: «Гуманітарні студії НАККМ» (Київ, 23 листопада 2017 р., Національна академія керівних кadrів культури і мистецтв); XII міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених» (Вінниця, 18 травня 2018 р.); «Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності» (Київ, 7–8 червня 2018 р., Національна академія керівних кadrів культури і мистецтв); International Multi disciplinary Conference «Key Issues of Education and Sciences: Development Prospects for Ukraine and Poland» (Stalova Wola, Republic of Poland, 20–21 July 2018); «Народна творчість українців у просторі та часі» міжнародна наукова конференція в рамках Восьмого Міжнародного фестивалю українського фольклору «Берегиня» (Луцьк 10–11 серпня 2018 р.); II International scientific conference «Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration» (Conference Proceedings, Leipzig: «BaltijaPublishing» October 26, 2018); «Культурологічні та мистецтвознавчі паралелі: науковий і практичний вимір» (Міжнародний симпозіум, Київ, 6 червня 2019 р., Національна академія керівних кadrів культури і мистецтв).

Повнота викладення матеріалів дисертації у роботах опублікованих автором. Основні положення та результати дослідження висвітлені в 13 одноосібних публікаціях, 4 з яких опубліковано у наукових фахових виданнях затверджених МОН України, які входять до міжнародних наукометричних баз та 2 – у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз, з яких 1 входить до наукових періодичних видань інших держав, 7 – праці апробаційного характеру.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

*Статті у наукових фахових виданнях України,
що входять до міжнародних наукометрических баз*

1. Чайка В. В. Розвиток культурно-музичних осередків української діаспори в країнах Північної Америки кінця ХХ – початку ХХІ ст. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Історичні науки. Том 29 (68). №2. Київ: ТНУ ім. В. І. Вернадського, 2018. С. 26–30.
2. Чайка В. В. Музична культура української діаспори США та Канади в контексті суспільно-культурного життя ХХ ст. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні відносини. Ужгород, 2018. Випуск 4. С. 24–29.
3. Чайка В. В. Діяльність музичних колективів української діаспори в США та Канаді другої половини ХХ ст. *Гілея: науковий вісник*. Київ: Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 144 (№5). Ч. 1. Історичні науки. С. 145–149.
4. Чайка В. В. Композиторська творча діяльність представників північноамериканської української діаспори другої половини ХХ століття. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Історичні науки. 2019. Том 30 (69). № 4. Київ: ТНУ ім. В. І. Вернадського, 2020. С. 111–116.

Стаття у іноземному науковому періодичному виданні

5. Чайка В. В. Міжкультурна взаємодія української північно-американської діаспори в контексті політики мультикультурності. *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*, 02 (22). URL: https://sp-sciences.io.ua/s2650838/chaika_vladyslava_2019_.intercultural_interaction_of_the_ukrainian_north_american_diaspora_in_the_context_of_policy_of_multiculturality.social_and_human_sciences.polish-ukrainian_scientific_journal_02_22 (accessed 13 July 2019).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертацій:

6. Чайка В. В. Квітка Цісик як феномен української музичної північно-американської діаспори. *Гуманітарні студії НАККіМ*. Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 листопада 2017 р.). К.: НАККіМ, 2017. С. 37–39.
7. Чайка В. В. Культурно-просвітницька діяльність наукових інституцій північноамериканської української діаспори. *Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії]*. Вип. 17. Вінниця, 2018. С. 169–171.

8. Чайка В. В. Музейні заклади північноамериканської української діаспори як репрезентанти історичної пам'яті та національно-культурної ідентичності. *Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності*. Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 07–08 червня 2018 р.). К.: НАККоМ, 2018. С. 281–283.

9. Чайка В. В. Музичне мистецтво української діаспори у збереженні самобутності та розвиткові діалогу культур. *Key Issues of Education and Sciences: Development Prospects for Ukraine and Poland*. (Stalova Wola, Republic of Poland, 20–21 July 2018). Volume 5. Stalova Wola: Izdevneciba «Baltija Publishing», 2018. С. 203–205.

10. Чайка В. В. Фестивально-музичний рух української діаспори як форма презентації української культури. *Народна творчість українців у просторі та часі*. Наук. зб. / упр.-ня культури з питань релігії та національностей Волин. ОДА; Волин. Краєзн. музей; Обл. наук.-метод. Центр культури; Вол. обл. орг; Нац. спілки краєзнавців України. Луцьк, 2018. С. 567–570.

11. Чайка В. В. Культурно-мистецьке середовище української діаспори Північної Америки у розвитку музичної культури та творчості. *Modern Conference Proceedings* (October 26, 2018. Leipzig). Leipzig: Baltija Publishing, 2018. Р. 66–68.

12. Чайка В. В. Музична культура української діаспори в умовах сучасного мультикультурного суспільства. *Культурологічні та мистецтвознавчі паралелі: науковий і практичний вимір*: матеріали міжнародного симпозіуму, (м. Київ, 6 червня 2019 р.) М-во культ. України; Нац. акад. кер. кадрів культ. мистецтв. К.: НАККоМ, 2019. С. 343–344.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертаций

13. Chaika V. V. Development of Ukrainian amateur and professional choral art in Canada and the USA in the second half of the twentieth century. *Virtus: Scientific Journal*. 2019. September № 36. P. 193–196.

РЕЦЕНЗЕНТИ УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Чайки Владислави Володимирівни на тему: «Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ століття».

2. Вважати, що рецензована дисертаційна робота Чайки Владислави Володимирівни на тему: «Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ століття» є

завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, яка містить наукову новизну, має теоретичне і практичне значення, містить науково доведені положення та висновки, які в сукупності розв'язують важливі для розвитку історичної науки завдання з формування наукової моделі функціонування музичної культури як складової соціокультурної сфери буття української діаспори Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

3. Вважати, що дисертація Чайки Владислави Володимирівни на тему: «Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ століття» відповідає спеціальності 032 Історія та археологія та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами та доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283) та п.10 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167 (зі змінами та доповненнями від 09 червня 2021 року № 608).

4. Рекомендувати дисертацію Чайки Владислави Володимирівни «Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ – початку ХХІ століття» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія у спеціалізованій вченій раді.

доктор історичних наук, професор кафедри
арт-менеджменту та івент-технологій
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв

Д.В. Веденєєв

доктор культурології, начальник відділу
наукової та редакційно-видавничої діяльності,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ПІДПІС ЗАСВІДЧУЮ
K. Z. Денисюк та
D. V. Веденєєва
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ ТА
ДОКУМЕНТОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Надія Сенченко Г.